

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 19 • год. ХСVII • 16 октомври 2020 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

НАЦИОНАЛНО ТРАКИЙСКО ПОКЛОНЕНИЕ „ДЕН НА ТРАКИЙСКАТА ПАМЕТ“ В МАДЖАРОВО

Илияна Йотова заяви: Държавата е в дълг пред тракийските бежанци

На 3 октомври т.г. се състоя Националното тракийско поклонение „Ден на тракийската памет“. Тази година то е посветено на 107-та годишнина от трагедията на тракийските българи. Пред пантеона в Маджарово беше почетена паметта на избитите през кървавата есен на 1913 г. бежанци от района на Одринска и Беломорска Тракия. Организатори на поклонението са Община Маджарово и Съюзът на тракийските дружества в България.

Поклонението започна със запалването на жертвения огън от председателя на СТДБ Красимир Премянов и продължи със заупокойна молитва в памет на жертвите от трагичните събития край Арда. Слово от името на общинското ръководство произнесе Татяна Стоянова, секретар на община Маджарово, която изтъкна, че този ден е свиден за маджаровци. Той доказва, че няма забора за жертвите от тракийското разорение, но той напомня за силата и мъжествения им дух на тракийци, както и за подвига на войводите Дими-

тър Маджаров и Руси Славов.

В обръщението си към присъстващите областният управител д-р Стефка Здравкова заяви: „В този ден на памет бих искала да споделя възхищението си от смелостта и храбростта на войводите Руси Славов, Димитър Маджаров и техните чети. Точно те, преди 107 години, тук, край Ятаджик, са готови да

дадат в жертва собствения си живот, за да спасят хиляди прогонени Българи. Искам да изкажа и уважението си, към потомците, които въпреки пропитите с кръв земи от невинните жертви, отговарят по най-достойния начин „не забравяй, но не отмъщавай“. Тя подчерта, че събития като тези от 1913 г. трябва да се помнят и за тях трябва да се говори, а паметта на жертви-

те не трябва да се забравя.

„Днес е ден на поклон, памет и признателност. Клетата съдба на тракийците никога няма да потъне в забвение. Събираме се заедно, за да почетем паметта и да повторим силния завет на тракийците „Прощаваме, но не забравяме“, заяви вицепрезидентът на Република България Илияна Йотова. (Словото ѝ предаваме отделно на стр.8)

В словото си председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов благодари на президентската институция,

че не изоставя въпроса за справедливостта в решаването на бежанския въпрос, и на Община Маджарово за организацията на мероприятиято. Той подчерта, че Маджарово е едно от местата на паметта, а политиката на съхранение на българската памет е основна задача на СТДБ.

Актьорите от Хасковския театър Стефан Цирков и Ваня Шекерова изпълниха възвущащ спектакъл по стихове на големия поет Ивайло Балабанов. С едноминутно мълчание бе почетена паметта на жертвите край Ятаджик през 1913 г. На Пантеона бяха поднесени много венци и цветя. След това бяха поднесени венци и цветя на паметниците на Капитан Петко войвода, на паметниците на войводите Димитър Маджаров и Руси Славов. Сред официалните гости на „Деня на тракийската памет“ бяха още народната представителка от ГЕРБ Евгения Ангелова, кметът на Харманли Мария Киркова, кметът на Ивайловград Диана Овчарова, кметът на Свиленград Анастас Карчев, Васил Вълчев – генерален консул в Одрин (2015–2020), общински съветници. Те бяха посрещани от кмета на Община Маджарово Ерджан Юсуф.

Продължава на 2-а стр.

Странджанският славей

Калинка Згурова с два юбилея

От Дебелт до големите световни сцени

На стр. 5

ХУХЛА, ОЩЕ ЕДИН СИМВОЛ НА ТРАКИЙЦИ, СЪБРА ПИСАТЕЛИ И УЧЕНИ

Те настояват разорението от 1913-та да влезе в учебниците

Трагичните събития, президента и до премиера, в които настояват разващата 1913-та година да оренито на тракийските влезнат в учебниците и българи, документирано от да се изучават наред с проф. Любомир Милетич, другите национални трагедии. За това настояха В срещата участваха членсъбралите се в село Хухла, Ивайловградско, писатели, поети, издатели, редактор на в. „Тракия“, местни хора и потомци и Хубен Стефанов, които на тракийски българи от Беломорска и Одринска Тракия. В събота, 3 октомври, на Лобното място на българи, свещеник отслужиха 42-ма невинни хухленци, те приеха обръщение до Народното събрание, до

Продължава на 2-а стр.

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ – НА 30 ЯНУАРИ 2021-А

Заседание на Централното ръководство на Съюза

На 24 септември 2020 г., в Тракийския дом в София се състоя заседание на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България. Прието бе решение за насрочване на Общо събрание на Върховния комитет на СТДБ на 30 януари 2021 г. в София в Тракийския дом при следния дневен ред: Отчет за дейността през 2020 г.; Отчет за изпълнението на бюджет 2020 г.; Приемане на план програма за 2021 г.; Приемане на бюджет за 2021 г.; Избор на ръководни органи. Решението за свикването на Общо събрание на ВК на СТДБ ще бъде публикувано отделно.

На заседанието бе одобрен проект за календар на Съюза за 2021 г. по докладна записка, внесена от д-р Вана Стоянова. Приета бе актуализирана програма за отбелязване на 125 години от началото на организираното тракийско движение в България.

Продължава на 2-а стр.

ТРАКИЙСКАТА НАРОДНА ПЕВИЦА СТАЙКА ГЪОКОВА НА 90 ГОДИНИ

извор е дълбок и не ще пресъхне“. Дълбок е и красивият ѝ алтов глас, с който извайва сложните тракийски мелодични орнаменти. В годините Стайка Гьокова се наложи като емблема на изначалната тракийска песен.

Родена е през 1930 г. в с. Тастепе, (днешен Смолник), близо до гр. Карнобат. От дете пее по седенки, сборове, а вечер с гласа си е посрещала уморените жетвари от нивата. През 1951 г. се явява на прослушване в Националното радио и впечатлява комисията с уникалния си алт. Оттогава започва дългогодишната ѝ звукозаписна и концертна дейност. Със сценичните си изяви кръстосва България надлъж и нашир като част от групите „Наша песен“,

„Българска песен“, „Тракийска песен“. В тях е заедно с Йовчо Караиванов, Борис Машалов, Мита Стойчева и др. Пяла е под съпровода на акордеонистите Иван Шибилев, Петко Дачев, а също – с Първомайската, Леновската, Конушенската група. Гостувала е в Европа, Азия, Африка.

„Родата на майка ми били големи певци – спомня си в интервю за Радио България известната изпълнителка. – Баба ми Мария като запееше, фитилът на лампата трепереше. Толкова силен глас имаше. Красотата на моите песни, сложните украшения съм наследила от родата на баща ми. Всяка от песните ми е със силен текст, който разказва някакво събитие,

а мелодията винаги отговаря на текста. Най-много песни съм научила от баба ми Стайка и от баща ми. Песните ми са толкова много, че и два живота да имам, няма да ги свърша.“ Звукозаписният фонд на Стайка Гьокова в БНР наброява повече от 150 тракийски песни. А фолклористите Елена Стоин и Михаил Букурещлиев са дешифрирали за архива БАН 200 песни от репертоара ѝ. Повече от 40 звуконосители (плочи, касети, компактдискове) съхраняват песенното ѝ богатство. А по повод 90-годишнината ѝ излезе песнопойката „Пее Стайка Гьокова“, която включва нотирани песни от нейния репертоар и моменти от живота ѝ.

НАЦИОНАЛНО ТРАКИЙСКО ПОКЛОНЕНИЕ...

Продължение от 1-а стр.

Тук наред с председателя Красимир Преманов бяха още много представители на тракийската организация като Краснодар Беломорски – заместник-председател на Централното ръководство на СТДБ, Стефан Начев – главен секретар на СТДБ, Ангел Петров – член на ЦР на СТДБ, Цанко Атанасов – член на ЦР на СТДБ и председател на тракийското дружество „Одринска епопея“ в Стара Загора, Кирил Сарджев – зам.-председател на Върховния комитет на СТДБ и председател на тракийското дружество „Георги Сапунаров“ в Хасково, членовете на

Върховния комитет: чл.кор проф. д-н Георги Михов, Хубен Стефанов, Маргарит Петров – председател на тракийското дружество „Бойко Чавдаров“ в Харманли, Тодор Каваков – председател на тракийското дружество в Димитровград, Милка Спасова – председателка на тракийското дружество „Капитан Петко войвода“ в Карнобат, Кирил Кириков – председател на тракийското дружество „Лазар Маджаров“ в Сливен, д-р Ваня Иванова от ТНИ, Тодор Коруев – редактор на в. „Тракия“, Десислава Костова – съпредседател на Тракийския младежки съюз при СТДБ и други.

Месец септември

Никола Инджов
На Александър Гочев

*Притворих очи - и видях месец септември по заниз.
Колко щастие, господи, доживял бях до своя си месец!
О, септември - вятър по Млечния път и по Сириус странник!
А тук есента... Есента в моите нови очи се разнесе.
И каквото било - било... Месец септември остава
гълбината на погледа като единствена моя вселена,
но извън ореола на занизка - ни жерави, ни жарава,
ни мечта за жена върху див карамфил повалена.
Мен ми стига септември за сърцето и ми стига за взора,
ще ми стигне навярно и за последната моя есен.
Премълчавам и себе си, когато унесен говоря
за сияйното мое родно време - септември месец.
2010 г.,*

На 30 септември 2020 г.
Никола Инджов щеше да навърши 85 години.
Спомнете си за него.

Людмила Инджова

ХУХЛА, ОЩЕ ЕДИН СИМВОЛ НА ТРАКИЙЦИ...

Продължение от 1-а стр.

След обяд, пред обновената читалищна сграда, се проведе разговор с учени и писатели за новите им изследвания за трагичната 1913 г. Води го организаторът, писателят и журналист Иван Бунков, родом от Хухла, който го откри с думите: „Времето минава, но

мислите ни се връщат към трагиката на тази нечовешка история. Жива е раната в душите ни още.“ Той и други хухленци разказаха истории, чути от техни предци, оцелели преди 107 години в клането. Проф. Тодор Балкански, също с хухленски корени, обясни етимологията на името Хухла от проучванията си досега, но обеща да продължи да търси още информация и скоро да я обнародва. Хухленци се вълнуваха от всичко, свързано с живота им преди и сега. На дискусиата присъства и Диана Овчарова, кмет на община Ивайловград.

Деца с факли поведоха

шестият до лобното място на 42-ма избити невинни българи. Тук започна литературното четене, посветено и на всички загинали тракийци от селата в

днешна България, в Гърция и Турция. То бе водено от поета Бойко Ламбовски, лауреат на „Мистериите на Хухла“. Стихове на още двама лауреати на същата награда, и двамата родени в Хухла – Ивайло Балабанов и Петър Василев, напуснал ни неотдавна, прозвучаха на място, прочетени от Вена Иванова. Свои произведения рецитираха поетите Хубен Стефанов и Росен Друмев, също с хухленски корен.

Както е известно, Хухла е едно от 9-те разорени села, влезли в територията на днешна България. Останалите са отвъд границите – които от Хухла ясно се виждат – в Гърция и Турция. Затова то със своите културни събития се превръща в своеобразен символ на тракийското минало и бъдеще.

ОБЩО СЪБРАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ...

Продължение от 1-а стр.

Гласуваха се решения за награждаване с отличия на на СТДБ на изявени тракийски дейци и видни общественици.

Председателят Красимир Преманов запозна членовете на Централното ръководство с хода на съдебните дела, които СТДБ води по решение на Върховния комитет за защита интересите на Съюза. Той подчерта особената значимост на спечеленото дело за защита името на СТДБ в Бургаския окръжен съд, който постанови, че присвоили-

те си името „Съюз на тракийските дружества“ трябва да преустановят използването на наименованието и да се отпишат от Агенцията по вписванията. Той информира и за социологическото проучване на агенция „Тренд“, съгласно чиито резултати СТДБ е добре представен сред обществеността и над 50% от българите подкрепят тракийската кауза. Взето бе решение основните резултати от проучването да се представят пред Общото събрание, на ВК на СТДБ.

Тъжна вест

С прискърбие и болка научихме вестта за смъртта на София Костадинова Парнарова – председател на тракийското дружество „Капитан Петко Войвода“ в Казанлък. Безкористно и беззаветно предана на тракийската кауза, тя ще остане в сърцата ни и в летописа на тракийското движение с нейните прекрасни човешки качества, с примера, който оставя за поколенията. София Парнарова беше личност, уважавана и ценена заради нейната честност, почтеност, принципност и борбен дух. Поклон пред светлата ѝ памет! Председателят на Съюза Красимир Преманов отправи съболезнования към близките ѝ и към тракийците от Казанлък.

ДИМИТЪР ПОПНИКОЛОВ В НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

Из словото му за Ангорския договор на 4 април 1928 г.

и мъртъв инвентар, вредите и загубите от 1913 година насам, те възлизат на около 10 милиарда лева, когато имотите на турските изселници възлизат на около 600 милиона лева. На турската държава, прочее, се отстъпиха имоти за около 10 милиарда лева, а на българската – за около 600 милиона лева, като с новото тълкуване на Министерския съвет тази цифра ще се намали още повече, може би, наполовина и повече и българската държава, а косвено и бежанците, ще бъдат чувствително ошетенни от това.

Приблизителната стойност на имотите на изгонените от Източна Тракия българи

се оценяват сега от Смесената гръцко-българска комисия, ще възлизат приблизително на 1 1/2 милиарда лева. Като се вземе предвид, че българите в Източна Тракия бяха близо три пъти повече от тия в днешна гръцка Тракия, че те бяха много по-имотни, че имотите им бяха по-ценни, можем вече с положителност да твърдим, че дори и при днешните низки оценки, при които се оценяват имотите на българите от Западна Тракия, ония на българите от Източна Тракия струват повече от 4 1/2 – 5 милиарда лева, без да се включват загубите им от покъщнина, жив и мъртъв инвентар, богата житна реколта, изобилно грозде, вино и пр., понеже, както вече казах, Те бяха изгонени под щикове на Енвер-пашовите войници и само в няколко часа трябваше да напуснат родината си, без да могат да вземат нещо от своите имоти. И понеже тия имоти бяха пожертвувани по искането на ангорското правителство, без съгласието и волята на бъл-

гарите от Източна Тракия, аз смятам и смятам, че Народно-то събрание би проявило един акт на справедливост, на право и на човештина, ако бе приело предложението, което направих преди няколко дни за изменение на последната алинея на чл. 50 от закона за селско-стопанското настаняване на бежанците.

Тази реч на Димитър Попников е предизвикана от отстъпките, които правителството прави на Турция по въпроса за изселниците-мюсюлмани.

Публикуваме откъс от речта, да напомним за Ангорския договор между България и Турция, от чието подписване на 18 октомври 1925 година в Анкара се навършват 95 години.

Навършват се 140 години от рождението на Димитър Попников (7 декември 1880 – 1978), педагог, революционер деец в македоно-одринското движение, участник в Преображенското въстание, ръководител на тракийската организация от 1925 до 1927 година, бил е главен редактор на вестник „Тракия“, народен представител от 1927 до 1931 г. Автор на книгите „Преображенското въстание“, „Одринска Тракия“ и др.

Аз смятам за неизлишно да припомня на народното представителство, че Турция изгони през 1913 г. всички българи от Източна Тракия, като положи на сеч цели села, както е случаят с историческото село Булгаркьой, и като обсеби всичките им недвижими и движими имоти, богатата житна реколта, пълни хамбари с жито, пълни изби с вино, цялата реколта на гроздето, живия и мъртав инвентар и пр.

Според сведенията, събрани от Министерството на външните работи от самите изгнаници, имотите на изгонените от Източна Тракия българи възлизат на: къщи и други покрити имоти – 34 062; ниви, ливади, лозя и други – 1 961 440 декара, гори и пасища – 216 042 декара; едър добитък – 131 231 глави; дребен добитък – 649 431 глави. А, според официалните сведения на Министерството на земледелието и държавните имоти, турските имоти на изселилите се от новите земи мюсюлмани възлизат на: къщи и други покрити имоти – 3607; ниви, ливади, лозя и други – 285 821 декара и 3 ара; гори и пасища – 1224 декара и 17 ара.

Виждате, г. г. народни представители, какви са материалните загуби от едната и другата страна. Загубите на българите от Източна Тракия са грамадни. Изчислени спо-

ред тогавашните оценки и като се включат житната реколта, виното, гроздето, живият

може да се изчисли и по следния начин. Имотите на българите от Западна Тракия, които

ПРЕД КЛАДЕНЕЦА – ПАМЕТНИК

КАЛИНКА МИТРЕВА

Юбилейното тържество в село Генерал Инзово в чест на 95 години от заселването на тракийските бежанци и 15 години от откриването на паметника в тяхна чест завърши. Вниманието на официалните гости и снимачния екип на телевизия „Дияна – кабел“ бе насочено към друг интересен обект.

Един от присъстващите на тържеството потомък на тракийските бежанци Костадин Митрев покани официалните гости да видят и прочетат написаното на кладенеца пред дома на улицата близо до паметника.

Заселвайки се в село Генерал Инзово почерненото семейство Ружа и Митрьо Миркови решават да увековечат паметта на загиналия си син Гого Митрев, убит по много жесток начин от турците в покрайнините на родното им село Окуф, Дедеагачко и изхвърлен в едно дере, затрупан с изсъхнали клони. Жертвата е 13 годишно момче, което заедно със своя братовчед Паско Михов пасат овцете на поляната край селската гора. Забелязват в далечината група въоръжени тур-

ци-полски пазачи, които се доближават до тях. Момчетата, неподозиращи нищо, си мислят, че искат да им приберат животните. Но явно целта на злодеите е била друга – да се погаврят с момчетата, да ги унижат. Както и става. Започват да ги бият да ги мушкат с ножове. По-големият Паско успява да се шмугне в храстите и да избяга. Още по-разявени от случилото се, цялата им злоба се

излива върху Гого, който е в безизходица сам срещу няколко въоръжени и разявени злодеи. Краят е фатален. Гого умира от загуба на кръв, следствие от многобройните рани. Избягалият братовчед се прибира в селото и онемял от страх, повтарял само едно: „Гого, Гого“. Нищо не можал да обясни. Овцете

се връщат, но момчето овчарче го няма. Жестоката истина е ясна: Той е убит! Но къде е? Никой не знае! Мобилизирани са най-близките роднини и приятели. Цяла седмица го търсят, докато по кръженето на гарваните намират жертвата обезобразена, затрупана с клони. По-късно палачите получават заслужената си смъртна присъда – лично отмъщение. Майката до последния си дъх повтаряла едно и също: „Те заслужено умряха, но моят син никога няма да се върне!“

Когато се заселват в Генерал Инзово бащата Митрьо Мирков решава да направи кладенец в чест на убития син. И днес четем надписа: „Пийте комшии за душата на убития ми син Гого – починал на 10 октомври 1912 година!“ Когато прочита написаното един от снимачния екип възкликва: „Та това не е обикновен кладенец, а кладенец – паметник“. Да! Така е! Вече близо столетие се черпи студена и пивка вода от дълбокия 27 метра кладенец. Чрез тази вода паметта на невинно загиналия тракийски българин ще продължава да живее и напред. Местността, където е убит в с. Окуф, селяните нарекли „Гогов гроб“.

АНАТОМ НА СОЦИАЛНИЯ КРАХ ПРЕЗ „ПРЕХОДА“

Забележителният български учен,
тракиецът проф. Митрю Янков
стана на 85 години

ВЛАДИМИР ДАСКАЛОВ

Ако на голяма част от българското общество днес му се струва, че главната причина за обществената криза у нас е корупцията и свързаното с нея господство на безотговорността и посредствеността, изследванията на забележителния български изследовател проф. Митрю Янков показват кои са по-дълбоките причини, пораждащи неизбежно тази корупция.

Проф. Митрю Янков е марк-

систки учен, който е верен на своите убеждения и на принципите на честния научен анализ. Като съвременник на такова радикално обществено преобразование като смяната на „реалния социализъм“ с олигархически, компрадорски капитализъм, той посвещава дългогодишни дълбоки научни изследвания на случващите се у нас и в свързания с нас свят обществени процеси. С резултатите на тези систематични и задълбочени научни изследвания българският читател може да се запознае от два сериозни труда, които ги

обобщават. През 2015 година излиза от печат „Българският преход от социализъм към капитализъм. Генезис и характерни черти на постсоциалистическия капитализъм“. Ученият обяснява защо историята не познава друг такъв формално узаконен, крупномасшабен криминален грабеж като нашия „преход“, който да има за последица диктатура на неолибералната олигархия и невиджан икономически, социален и демографски разпад. Следва трудът на проф. Янков „Демокрация или демагогска олигархия“ – критичен анализ на либералната демокрация и нейните постсоциалистически версии.

Митрю Янков е роден на 26 септември 1935 година в с. Ефрем, Хасковска област. Завършил е гимназия в гр. Харманли и Философия в СУ „Кл. Охридски“. Доктор на философските науки, професор по философия.

международни форуми.

В резултат на многогодишни научни изследвания с международно участие под негово ръководство и редакция от 1977 до 1981 г. се издава 5-томната поредица „Методология и критика“. Негови статии излизат на страниците на авторитетни академични списания по философия в България, СССР, Германия, Чехия и др. Проф. Янков е дългогодишен ръководител на секция в систе-

мата на БАН и преподавател по философия, теория на управлението и социално-политически учения в Академията на МВР, ИССТ, Славянския университет, Великотърновския университет и Варненския свободен университет.

Нека пожелаем на проф. Янков да продължава плодотворните си научни изследвания на сложните и бурни процеси на нашето съвремие. Читателите, които търсят обяснения за тях, ще ги намерят в неговите трудове. (в. „Дума“)

НОСИТЕЛ НА ИНОВАЦИИ ПРОФ. ДИМИТЪР ТАДАРЪКОВ ПРАЗНУВА 70 ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

Д-Р СТЕФАНВ ПЕЙКОВ

Потомъкът на източнотракийски бежанци от Ениджия, Лозенградско Димитър Николов Тадаръков е роден на 25.IX.1950 г. в Поморие. Той принадлежи на големия род Тадаръкови и е от поколението му, при което започва вземането на тракийци, приютени от майка България. Завършва машинно инженерство във ВМЕИ. Специализира Международни икономически отношения в УНСС – София (1981–1982). През 1988 г. успешно защитил докторат и му е присъдена научната степен „доктор на икономическите науки“. Работил като директор на дирекция Международен лизинг и зам.-генерален директор в Булгарлизинг (1985–1991).

От 1991 година до момента е генерален директор на Булгарлизинг. Президент е на Булгарлизинг холдинг и председател на Българската лизингова асоциация. Поддържа редовни контакти с повече от седемстотин световни финансови и търговски фирми. Реално, с неговата дисертация „Лизингът в меж-

дународните икономически отношения“ и реализираната първа сделка в социалистическата икономика за закупуването на товарни автомобили за международния автомобилен транспорт на България на лизинг е въвел понятието „лизинг“ в българската икономика.

От 1991 г. е хоноруван доцент в УНСС, от 2004 г. е ръководител на катедра Икономика на туризма при УНСС. От 2005 г. е редовен доцент към УНСС – София, а от 2010 г. – редовен професор. През 2007–2008 г. е изпълнителен директор на Държавен фонд „Земеделие“.

Димитър Тадаръков има значими международни научни изяви. Например, през 1989 година изнася доклад на годишния конгрес на Лийзюръп в Западен Берлин. Той е първият докладчик от източния блок (социалистическия лагер) на VI-ия световен лизингов конгрес в Сидни, Австралия – 1989 година. Участва в редица научни форуми по света. Издал е две монографии: „Теория и практика на туризма“ (2002) и „Морски туристически ресурси на България“ (2003). Владее английски, италиански и

руски и е грижлив баща и пример за двете си дъщери – Николета и Маргарита, на които осигурява обучение в колежи в Англия, където завършват висшето си образование.

Ето какво споделя неговият по-голям брат Димо Тадаръков: „По ирония на съдбата, след повече от 45 години по негова идея в землището на с. Камчия, на основата на концесия, той получава правото и изгради супермодерна водноелектрическа централа – МВЕЦ „Камчия“ (т.н. „умни централи“). Тя произвежда първите количества ел. енергия на 17.05.2011 г. и влиза в редовна експлоатация на 28.10.2011 г.“

Без да познават модерните принципи за двойно използване на ценния воден

ресурс – питейни и енергийни, няколко треторазрядни политици се опитаха да обяснят безводието на язовир „Камчия“ не с лошото управление на водния му запас, а с новата за нашата енергийна история умна централа – една забележителна иновация и инвестиция на Тадаръкови...

Нека пожелаем на помориеца проф. Димитър Тадаръков Честит юбилей! Все така да бъде носител на новото – достоен представител на източнотракийци, които със своето пословично трудолюбие и предприемчивост винаги са подпомагали възможването на България.

Д-р Стефан Пейков е издател на „ТАДАРЪКОВИЯТ РОД – Пътуване към корените“

ОТ ДЕБЕЛТ ДО ГОЛЕМИТЕ СВЕТОВНИ СЦЕНИ

Народната певица Калинка Згурова с два юбилея

НОНКА КРЪСТЕВА

Името Калинка Згурова е запазена марка за българщина. Наричат я „Славейт на Странджа“ заради красивия сопран и съвършенството, с което поднася омаята на странджанската народна песен. През 2020 г. Калинка Згурова Кънева празнува два юбилея – 75 житейски и 60 години творчески път.

Родена е на 25 септември 1945 г. в странджанското село Дебелт, община Средец, в семейство на потомци на бежанци от Одринска Тракия. Името и дарбата е наследила от баба си по бащина линия. Бащата Згура работел в дърводобива като шофьор на камион, а по-късно – в автокомбината в Бургас. Згура на гръцки означава къдрокос. Майката Станка била домакиня. Семейството има още една дъщеря – Мария, която поема пътя на магистър-фармацевт (детската мечта на Калинка). Няколко години живеят в Дебелт, след което се преместват в Бургас.

ОЩЕ КАТО ДЕТЕ ПЕЧЕЛИ ЗАТЕН МЕДАЛ В БЕРЛИН

Първата ѝ поява на сцена е през 1956 г. на Окръжния фестивал на народната песен в Бургас, когато е само на 11 години. През 1960 г. пее на Първия национален събор „Странджа пее“ в с. Граматиково, на който силно впечатлява журито. Пази мил спомен от тогава – наградата ѝ фотоапарат „Смяна 8“. Същата година заедно с още 24 българчета заминава за Германия, където в Берлин участва в надпяване с деца от 32 държави и се връща със златен медал и лауреатско звание. Следват ансамблите на село (днес град) Камено – Бургаско, на Нефто-химическия комбинат, както и много самодейни състави. Получава отличия и златни медали на четвърти републикански фестивал за народни песни и танци (1964) и Националния събор в Копривница (1965). През 1968 г. постъпва като солистка в хора на ансамбъл „Пирин“ в Благоевград, откъдето започва нейният професионален

творчески път. Пее в ансамбъл „Загоре“, а от 1973 г. е солистка към хора на Ансамбъла за народни песни към БНР, трансформирал се по-късно в хор „Мистерия на българските гласове“.

20 ГОДИНИ Е ЧАСТ ОТ „МИСТЕРИЯТА“

Със знаменития хор обикаля 50 страни на четири континента. Дванадесет от певиците и диригентката Дора Христова са удостоени с американската музикална награда „Грами“ (1990). Калинка пее в дует с Руска Недялкова от Русенския край и записват 25 песни в Радио София. През 1974 г. към тях се присъединява и Василка Дамянова (алт) от Долна Митрополия, Плевенско, и така образуват трио „Зорница“.

Следва квинтет „Българки“, в който с Калинка пеят Стоянка Бонева, Снежка Борисова, Кунка Желязкова и Елизабет Николова, фолклорният вокален квартет „Български хип-хоп“ (по предложение на Петър Лондев, 1990) с певиците Виолета Петкова, Марина Янакиева и Тони Тодорова, който също има успех и записи, но съществува за кратко.

СЪС СЪПРУГА СИ СА ТАНДЕМ В РАБОТАТА И ЖИВОТА

Фолклорът среща Калинка Згурова с известния композитор Стефан Кънев, когато отива при него за песен на дуета ѝ с Руска Недялкова. Тази среща се оказва съдбова, защото искрата, която припламва тогава, пали огъня на любовта помежду им, и въпреки че тя е на 29, а той с 15 години по-голям и двамата имат брак, през август 1976 г. те вече са съпрузи. Ражда се изключително ползотворен и продуктивен творчески тандем.

Стефан Кънев (20 юли 1930 – 24 декември 1991) е внук на протоиерей Стефан Кънев (участник в Априлското въстание, завършил с Априловска стипендия Духов-

ната академия в Киев, един от създателите на едно от най-ранните селски читалища – „Извор“ в с. Самоводене. От 1878 до 1888 г. учителствал в Априловската гимназия в Габрово, където въвел нотното обучение. Един от първите събирачи на народни песни, легенди и предания от Габровския край, като пак пръв нотирал песни от Габровско). Неговият потомък – композитора Стефан Кънев, е творец от голяма величина, създал и обработил над 10 000 народни творби. Сбъдва се и голямата негова мечта: след двете дъщери от двата предходни брака, на 21 март 1986 г. Калинка го дарява с така желаната от него син – Стефан Кънев младши. Бракът трае само 16 години, тъй като кончината на композитора го прекъсва. С какви по-силни думи човек може да изрази любовта си към любимата жена, от тези, с които той ѝ е надписал една негова снимка: „Ако някога пак се родя на този свят, ще потърся пак тебе, Калино!“

С нескрита гордост ми показва „Германската мадона“ на Васил Стоилов, която грее в дома ѝ в столичния квартал „Павлово“ – подарък от Стефан Кънев в зората на връзката им с думите „Само ти я заслужаваш“. След смъртта му Калинка Згурова напуска хора, защото синът ѝ е само на 6 години.

ОТКАЗВА СЕ ОТ ДЪЛГИТЕ ТУРНЕТА В ЧУЖБИНА

Започва редица дейности за съхраняване и популяризация на българския фолклор. По нейна инициатива община Овча купел в столицата кръщава най-дългата улица с името „Маестро Стефан Кънев“. Създава детска музикална певческа школа „Кънев – Калинка Згурова“ (1993) и камерна вокална формация „Маестро Кънев“ за по-големите, с диригент проф. Михаил Букурещлиев, с подкрепата на читалище „Славянска беседа“. Работи много, изцяло посветена на фолклора и на невръстния си син. Домът ѝ е репетиционна зала. Много от нейните възпитаници продължават в музикални училища и поемат пътя на народни певци.

Академик Николай Кауфман пише

за нея: *Не може да се различи коя е авторска песен на Калинка и коя автентична.*

От 2016 г. на нейно име в Бургас се провежда ежегоден Национален конкурс „С песните на Калинка Згурова“. Почетен гражданин е на градовете Бургас (2002), Болярово (2009) и Средец (2012).

БЛАГОДЕТЕЛКА

През 2001 г., като учителка по музика, организирах среща на Калинка Згурова с децата от Детската градина в гр. Батановци, Пернишко. Тогава приех с радост поканата на Калинка и станах един от членовете на Независимо женско дружество „Благодетел“ (1998), чийто инициатор и председател е тя. Едно дружество от десетки сплотени, сърцати българки, обединени от идеята да правят добро. Калинка Згурова е в центъра – жизнерадостна, пълна, дава идеи за благотворителни концерти, финансово и материално (дрехи, обувки, продукти, книги) подпомагане на изпаднали в нужда – болни деца, сираци, възрастни хора, абитуриенти и т.н. И така вече повече от 20 години.

Като перничанка аз подех инициатива за подпомагане на хора от нашия край. Посетихме старчески дом в град Радомир, където оказахме помощ на известната хумористка Здравка Трънска, и още други инициативи.

Смятам се за една от нейните многобройни приятелки, защото я чувствам близка и ни свързват много прекрасни мигове, преживени заедно през всичките тези години, а така е и надписала за мен диск и книгата си: „На моята приятелка Нонка Кръстева...!“

Згурова повече за народността възпитание на новите поколения българчета, уверена, че *„трябва да отделяме всички време и внимание на младите кълнове, защото България без българската народна музика няма да бъде България.“*

Калинка Згурова е привърженичка на тракийската кауза, тя работи активно като член на Върховния комитет на Съюза на тракийските дружества в България.

Честит двоен юбилей, мила Калинке, с пожелание за здраве и никога да не секва любовта към народното изкуство! (в. „Трета възраст“)

ПЕТКО КАРАМИТРЕВ ОТ ДОГАН ХИСАР

ПИШЕ ИСТОРИЯ НА ТРАКИЙЦИ

(Продължение от предишния брой)

По онова време индустрията беше тупавиците. Само в Доганхисарската голяма река имаше 4 тупавици и 13 водни воденици, които на 3 околии грижето тупаха. През 1913 година турците изгоряха воденицата в голямата река и тупавицата на баща ми Кирю Ангелов Карамитрев и съдружника му Калоян Костов Сириков. И тупавицата, и воденицата – всичко изгоря. А мъчно и трудно сами почнаха да я строят. Всичко сами направиха, само постройките дюлгерето построиха. Дебели здрави, вековни дървета търсеха, каук и изчоряло да нямат. Само в долния баир има силна почва и то много рядко дебели вековни здрави без каук. С голямо търсене в долния баир като се снабдиха с дебели и здравите дървета бе трудно за превозването им, пътища няма. Здрави коли трябват и много яки волове, за да можеш на самата тупавица да ги докарат. Въпреки голямите трудности с всичко се справиха. След като се снабдяват с целия материал, почваха да работят сами, всичко дялаха и се справяха с майсторството. Само постройките – сградата на тупавицата и воденицата построяваха майстори дюлгери. А тупавицата и воденицата самите стопани си построяваха. Най-напред се прави едно вретенце, което движи всичките копани. Здраво и дебело дълго около 5 метра. Дебело диаметър около 60-70 сантиметра. Направят дупки от двете страни – 4 дупки за 4-то копани пробиват и турят здраво дялано дърво. На едната страна две и на другата две дървета прекарват, за да движат копаните, които тупат грижето. Като почне да се да се движи вретенцето, има определено кутел през средата на 2 разделено. По две копани в едното преградие работят и котелът, коритото в което се намират абите – грижето за тупане – е дълго колкото вретенцето 5-6 метра и дърветата широки на около метър и дебели на около 40-50 сантиметра. Дебели са, за да не ги разбиват копаните, защото много силно удрят. Ако са тънки коритата силното удряне на копаните може да ги разбие и пропука. Затуй са дебели дърветата на ударите на копаните да издържат. При силен удар вретенцето се движи много силно и удря копаните. Вътре се намират абите. Пушат им постоянно вода и от ударите на копаните обръщат се абите и се изтупват. Абите корави и лъскави и с топла вода ги поливат и така се тупат абите. Като почнат копаните да удрят на 3 километра се чува трясак. Страшно гърмене в коритото, но грижето се изтупва. Много добър приход без никакви разноси. Всичко е на вода. Вретенцето е което кара всички копани да се движат, има колело. На колелото лъжици. Тези лъжици от улука по силното напрежение и налягане на водата въртят колелото и така се движи вретенцето по напора на водата. А улуките, които одържат водата пребират по около 3000 литра вода, за да дадат силно налягане. Горещ са широки, а долу тесни, за да дава силен опор на лъжиците на вретенцето. Улукът е направен от дълги дъски 4-5 метрови широки около три пръста и скопчени с дървета като обръч. Сега копаните имат скеле.

Гредите, на които са прикачени копаните са дълги около 4 метра, широки 20-30 сантиметра и дебели около 20 сантиметра и се прикачени копаните на скелето Удоле имат под копането дърво, който ги движи вратенцето. Там ги удря перката на вратенцето, да се движат копаните. Копането около 1 метър и 80 сантиметра, широк около 40 сантиметра, а дебел около 30 сантиметра. Тупавицата иска силна вода, за да я кара. На около 2-3 околии се тупат грижето. Такава индустрия на това време нямаше на околните околии. За воденицата водните мелници улук голям дълъг около 5-6 метра с дебели дъски около 10-15 сантиметра пребира вода около 2-3000 литра. Удолу е тесен, за да дава голямо налягане. А воденицата се състои от 2 камени един удолю, а друг отгоре и кош, в който сипват житото да се смели. Има корито, което събира брашното. Кошът на брашното в единия край се допира на воденичния камък, който се се върти и с трясък и въртене търси улея на коша на житото. Ако иска пуца го по-силно да тече или дига конета по малко да тече. Ако няма силна вода долу има вратенце – пергел от лъжици турен на пиринч и желязо пергела. Водата от улука дава силно напрежение и удря лъжиците на пергела и така се върти воденичния камак свързан с пергела. Дръща за алища ископана ропа около 2 метра с мертеци, оградена и улуките от дъски, пушат водата от вадата и при силния напор алището (халището) го обръща водата и така се изтупава.

От 25 до 30 годишен оделваме миналогодишните агнета и ярета, козове пърчове и ялови добитъци и малките агнета и ярета и еркечи в големи клопите и 3 хубави кучета, които вардят добре и цяло лято ги паса на най-високите планини. В селата лъка има пишак или парабел, карадията патлак като го нападат вълците да стреля. Аз имах пушка бардана или турски мавзер да стрелям срещу вълците и крадците. На най-високата планина сам се справях.

Говор: памук – бобалик, киреч – вар, извор – гьол, вир, васул – вариво, царевича – ряпка, извор – врис, дере – палина, височина – барчина, ще идеш ли – там ще подем ли там, ще подем в палината за дренки.

Убити от турците през 1913 година: Георги Кишков убит в йорги лозето между Дедеагач и Дервент; Кръстю Чекалов застрелян 22 годишен между Дедеагач и Фере като караха населението за Фере. В едни храсти се укривал Вълчо Будев и жена му убити във Фере. Стайко Кирев Педев, 12 годишен, застрелян в гр. Фере. Яно Делигеоргиев заклан в Ипцала. Груд Мажаров заклан в

Ипцалско. Кирко Касов заклан в Ипцала овчар.

Сега бравите къде пасяхме и как през зимата го изкарвахме само с паша на изток от село Доганхисар. На около 20-30 километра всичко е зеленика, дряналика, памук, баболик. Цяло зиме зеленика – листе и

■ Петко Карамитрев 1944 г.

огини. Богата паша за зимата, труд голям от Димитровден до 1 март. Никаква сая на открито – все на дъжда, на снега. На гърба взимаме в торбите брашно, сирене, трана (трахана) и така 15 километра на гърба и го занасяхме на 30 километра далече. Мъки голями и сами правехме хляба на пити. Нощем пасем стадото в 12 часа на попаска. Като ги пасем на попаска 2 часа лягаме да спим около огина. Дърва има, много голям огин наклаваме. В 2-3 часа ставаме, пита да направим хляб за деня. Умисвахме я и се заравя в пепелта. Великолепно се опица. Чорба си сваряваме с трана или каша чорба от брашно и сирене, турено да се забели и туй ни беше храната. Също и на кучетата правехме чорба. Стадото беше около 700 броя, голямо стопанство. Броим ги, дали са тук, да няма някоя открадната. И ако се окаже някоя я няма, дали я открадната, пребъркваме стадото и веднага узнаваме какъв добитък липсва. Математика голяма – всичко наум. Сега ще ви разкажа как ги пасяхме, какво се е срещало. Гората голяма и гъста. Всичко прокара зеленика, гъста гора. Прасета диви, вълци на глутници ходят опасни, нападат голями загуби ни нанасят. Също чакали и сърни в изобилие. С тях се разправяхме цяла зима. Мерията на село Доганхисар се намираще от 15-30 километра източно от село Доганхисар и граничахме с на 6 села мерията. Първо река Гюмлю, там ни беше и кошарето, нивя, мерията имаше изобилие паша. На 1 март ги докарвахме на ягъла, в кошарето, там ги агнехме и ярехме 3 месеца до като пораснат. Най хубава стока като стопани ние вадехме, защото ги пасяме надалече и пашата бе в изобилие. Като порас-

неха агнетата и яретата усахме ги подир обед с майките на икиндия да се научат да пасат и ние с турски мавзер носех ази и българска бердана ги пазехме от вълците. Турски мавзер имах от Енвер паша в гр. Фере, които го плениха българските войски. Ния 7 години от 1913 година до 1921 година агнеме стадото в река Гюмлю, на 1 юни потеглявахме за планините на север от село Доганхисар. Хладни планини студена вода, оделяхме агнетата и яретата от майките и почвахме да доим и мандруваме майките. А агнетата и яретата и ланските ярета, агнета и кочовете и пърчове и някои ялови събирахме на едно и ги предавахме на най-коравия овчар от 25-30 годишен и мавзере и 3 кучета на най-високите планини ги закарвахме.

Планините на 6 села мерията с богата паша и най хубава стока излязях, но вълци върлуват на глутници и страх ги беше овчари да ходят. Само стадото на Кирю Ангелов Карамитрев ходеше там. На моя баща и аз син му Петко Кирев Карамитрев ходехме с бердана и турски мавзер се справяхме с многото вълци, но пак големи загуби нанесохме. Аз бях лек, подвижен, добри кучета имах и така зимния сезон на открито и студа ходехме, но най-хубава дебела стока вадехме. Сега ще ви разправам за вълците на глутници, какви пакости ни правеха също и чекалите. Беше къде февруари, когато се бесувах, събират се на глутници много вълци, нападат стадото и стреляме, но не бягат в планината. В Коилъ Бурен Пишменкювска мерия нападнаха ни с стадото. Върху стадото се нахвърлиха и кучетата бягат, те са само три кучета, а вълците глутница. Кой знае колко се стреляме с берданата не се плашат. Върху назидват, не можем да ги прогоним да отгървем стадото, не бягат. Почнахме главни огън да хвърляме и така от огъня бягат, пригонихме ги, но имахме един хубав катър. Чуваме по една пътека голяма гюрюлтия – тропет, свалят го в реката в Мавли дере, разкъсват и го изяждат. Друга пакост овчарят Стайко Гърко пределя козите в Кутелите Пишманкювска на нивята и нощя 80 кози всички са жертва, голяма загуба. Сега ще ви разправам много интересно да вярвате. Аз не лъжа такава случка никога не се е срещнала. Как вълците убивам на планината Мандралята къде 5 часа подир обед. Имаме нива около 10 декара. Аз и чирака Дюлжия Иван Мамирев на 15 годишен той отпращ възпира овците и аз отзад пазя вълците да не грабнат некая овца. По едно време от южната страна от планината Кел Стамови вризи скочи един вълк, грабна един коч, бял карем с вакли очи и тогаз видях прегнати като волове бягат на юг къде Кел Стамовия вриз, но и аз не съм лесен. На 20 метра подире му тичам силен, леку пъргав и сериозен, тичам подир вълка и кучетата по това време кучетата чуват

гюрюлтията. На една полянка малка пресичам вълка и коча и малко 30 килограма кучето Сер го наричахме – бяло с жълт косъм как от нищо не се плаши. Прасета, вълци хвърля ми се и лови. И така хвърли са на вълка, събаря го и аз сварих вълка паднал на гърба и аз се хвърлих, нахванах вълка за задните крака. Дойде голямото куче и двете почнаха да давят вълка отпред и аз за задните крака го хванах. Кучетата отпред аз за задните крака и го извивам на гърба като иска да се изправи, така да се отърве. Но аз задните крака извивам ги, обръщам го на борба обезсилвам го на гърба да лежи. Обръщам задните крака върху гърба и не му давам да се възправи, за се засили и да се отърви. Борба голяма. Аз за задните крака го държа, кучетата за главата го държат и давчат. По едно време вълкът хвана за устата малкото куче. Вълкът силен почна от устата му кръв да тече и аз с ножа голям удрям вълка по главата, отгървам кучето, но то се не плаши наново почва да го дави и бори и така продължи дълга борба. Кучетата отпред го давят. Аз с задните крака го обръщам на гърба. На всяка цена държа да го отрепваме, изеде козите. По това време дойде Дюлжия Иван Мамирев с нож в ръката, гледа какво става как се борим на смърт. 15 годишен Иван казвам му Ела Иване, намушкай го по корема, изеде козите, но Иван го е страх да му буши ножа и да го отрепваме. Дигна глава и мене да хване за лицето. Удрям го по главата с ножа, отгървам се и аз. Иван като вижда как вълкът се нахвърля на кучетата и на мен страх го е да се намеси в борбата с вълка. И така дълго се борихме с вълка, докато сварих с ножа еднаж два пъти да го намушкам. Моя голям нож още еднаж го намушках рипна да бяга, но предаде душа. И така голяма борба беше. Такъв нещ с никого не се е срещнало жив вълк да хванеш. Аз отрепах вълка с голяма борба, но кучетата го хванаха. Без тях аз не можех да го хвана и без мен кучетата не можеха да го удаят. С задните крака го обезсилвах като го извивах на гърба да лежи. Ако се изправеше на крака щяхме да го изгървем и така моята помощ помогна на кучетата да го удаят. Той хвана кучето за устата и на мен за лицето, но нито кучетата се уплашиха нито аз докато не го удушихме. Иван чирака не помогна нищо оплаши са но ние аз и кучетата го свършихме утрепахме го. Като одерах вълка разпорих го видях обло сърце бяла лой тлъсто. Много мирише на лошо, на леш и напрежния ден една бяла балза коза на 2 ярета, която вадеше по 2-3 килограма мляко – в корема му. 7 кози оявени през пролетта на 1919 изядоха, голями загуби. Тия са били 2 вълка като отидох да си взема шала и калпака, изкочи другият и избяга. Чакал да му донесе месо за ядене и през нощта, цяла нощ търсеше другаря си от планината Мандрълска до планината Карачоджук, движи се и търси другаря си. Картина голяма и интересна картина. Да се бориш с жив вълк.

Край

ТРАКИЙСКИЯТ ЖЕНСКИ ХОР – ХАСКОВО С ПРЕСТИЖНА НАГРАДА

Женският хор към представителния ансамбъл за народни песни и танци „Китна Тракия“ в Хасково с диригент Тонка Колева спечели приз от 10-ия световен шампионат по фолклор „World Folk 2020“. Лауреат първа степен, пише във връчения диплом. Журито е присъдило и специална награда на журито за техника на изпълнението.

Певческата формация е класирана в категория групи за народни песни с модерен аранжирмент на фолклорна музика. Тя впечатлила с изпълнение на песента „Лем перо“ на композитора Александър Христов, в която се чува и ритмичното потракване на дървени лъжици.

Организатори на световния шампионат, който тази година заради пандемичната обстанов-

ка се проведе онлайн, са Световната асоциация на фолклорните фестивали и Европейската асоциация на фолклорните фестивали с подкрепата на ЮНЕСКО.

В него участваха музикални и танцови състави от Албания, Естония, Индия, Индонезия, Иран, Китай, Малайзия, Полша, Румъния, Русия, Танзания, Хърватия.

Отличното класиране ще даде възможност хасковският хор да ползва отстъпка от таксата за участие в следващия 11-ти Световен шампионат по фолклор, съобщиха от читалище „Тракия 2008“.

В БУРГАСКИЯ КВАРТАЛ ЛОЗОВО ПРАЗНУВАХА ДВА ЮБИЛЕЯ

На 26 септември т.г. бургаският квартал Лозово отбелязва своя 100-годишен юбилей и 90 години от създаването на читалище „Тракия – 1930“. Празникът беше организиран от Община Бургас, кметство Лозово и читалище „Тракия – 1930“ – Лозово.

Лозово е основано след Балканските войни от 1912-13 година, когато тук пристигат бежанци от Беломорска Тракия. Преди 33 години Лозово става

квартал на Бургас. Името на населеното място идва от многобройните лозови масиви, които някога са се намирали западно от него.

Тържествата започнаха със забавни игри за децата и продължиха с откриване на битова изложба в читалище „Тракия – 1930“. На нея бяха показани снимки и предмети на първите заселници – бежанци от Източна Тракия, в земите на Лозово, като Марко Каракехайов – Назъра, който е

първият човек пристигнал и установил се в Лозово. Сред битовите предмети можеха да се видят бяха керамични съдове, носии на 100 години и стан за тъкане на черги и килими. Признателни лозовчани присъстваха на заупокойна молитва в храма „Св. Георги Победоносец“ и поднесоха цветя пред паметната плоча на основателите на Лозово.

Празникът на квартала и на читалището уважи-

ха зам.-кметът Йорданка Ананиева, която поднесе поздравленията на кмета Димитър Николов към лозовчани, тракийци от тракийското дружество „Странджа“ с председател Стефан Колев и граждани на Бургас.

Оркестър „Жарава“ със солисти Александра Димитрова, Ирена Станкова и Лазар Налбантов допринесоха за доброто настроение на всички с много песни и хора.

ПОКАЗВАТ НА МАЛКИЯ ЕКРАН ТРАКИЙСКИ ЯСТИЯ

Популярен телевизионен канал засне в Хасково приготвянето на ястия, характерни за тракийската кухня. В ролята на домакини влязоха дами от читалище „Тракия 2008“ с председател инж. Димитрийка Христова. Пред обективите на двете камери те показаха как се точи баница и тракийски зелник, как се прави кокошка върху катми, как на огъня бавно къкрят яхнии от булгур и от нахут. Потомките на тракийските бежанци разказаха за обичая смигал, с който само в женско обкръжение със сладка почерпка се отбелязвал 40-ия ден от раждането

на детето, с благословии за здраве и късмет. Не по-малък интерес предизвика ушмара, поднасян на кумове и на други важни гости. Апетитно ухание се разнесе и от тенджерата с позабравеното днес ястие от лук и сушени сини сливи. Всичко бе направено по рецепти, донесени от Одринска и Беломорска Тракия от майки и баби и предавани на следващи поколения. Заради голямото кулинарно многообразие телевизионният екип засне не един, а два епизода за своето предаване, което връща на зрителите вкуса на бабините гозби и на детството.

ПРИВЕТСТВИЕ ЗА ДЕНЯ НА НЕЗАВИСИМОСТТА

Председателят на СТДБ Красимир Преманов поздрави тракийци за Деня на независимостта. В приветствието му се казва: Обявяването на независимостта на България на 22 септември 1908 г., е сред паметните исторически събития, заели заслужено място в историята на българската държава. Тази дата осмисля и борбите на тракийци. Като компенсация за отхвърлената васалност на България, Русия плаща исканите от Турция 80 милиона златни франка, за да спаси страната ни от война с дотогавашния съюзен.

Обявяването на независимостта е историческо събитие, което ни дава основание за национална гордост и самочувствие, но и повод за размисъл. Тъжно е, когато в ден като днешния трябва да констатираме, че сме зависими и разединени от всевъзможни фактори. Тази констатация ни задължава да намерим обединителна кауза, да запазим Родината си като наш дом и да изградим независима, демократична и благоденстваща България, обединителка на българите в отечеството и по света.

Нека отдадем почит на онези, които през 1908 година ни дадоха пример за държавническата мъдрост, отговорност и единство в съдбовни за нацията ни моменти при отстояването на национални каузи.

ЧЕСТИТО! МАРИЯ МИНЧЕВА НА 80 ГОДИНИ

80 години живяни – щастливи в земята на майка България. С тези думи започва поздравителният адрес на тракийското дружество „Лазар Маджаров“ в Сливен до тракийката Мария Минчева, подписан от председателя на дружеството инж. Кирил Киряков. В него се казва още:

В спомени детски щом се завърне, / навярно тя спомня живота си свой /
Със сълза гореща понявга, / но тайно полива своята съдба /
на жена. / Духът ѝ тракийски е у нея /и години наред активно се включва /
в любимия си тракийски клуб. / Тракийската песен за нея е лек / повече от четвърт век.

Уважаема г-жо Минчева,

От името на УС и членовете на тракийското дружество „Лазар Маджаров“, от тракийци във Сливен и от мое лично име Ви поздравяваме най-горещо по случай 80-ят Ви рожден ден.

Благодарим Ви за Вашата неуморна енергия, за силния Ви тракийски дух, с който отдавате сърце и душа в отстояване на тракийската кауза.

Бъдете здрава, с неукротим тракийски дух.

Честит юбилей!

Сливен, 29.IX. 2020 г.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, д-р Ваня ИВАНОВА, Елена АЛЕКОВА и Хубен СТЕФАНОВ; Главен редактор: Тодор КОРУЕВ
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC:STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044;
Златка ЯНЕВА (Сливен) – 0897601560; Анета ГЕОРГИЕВА (Хасково) – 0894 044 420; Веска ЛАМБОВА (Шумен) – 0877 71 85 03;
Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

„ДЕН НА ТРАКИЙСКАТА ПАМЕТ“ В МАДЖАРОВО

ИЛИЯНА ЙОТОВА: ДЪРЖАВАТА Е В ДЪЛГ КЪМ ТРАКИЙСКИТЕ БЕЖАНЦИ

Вицепрезидентът Илияна Йотова участва в традиционното Национално тракийско поклонение в град Маджарово, посветено на 107 години от разорението на тракийските българи и избиването на близо 2000 души, предимно деца, жени и възрастни хора.

„Днес е ден на поклон, памет и признателност. Клетата съдба на тракийците никога няма да потъне в забвение. Събираме се заедно, за да почитем паметта и да повторим силния завет на тракийците „Прощаваме, но не забравяме“, заяви вицепрезидентът Йотова пред събралото се множество хора пред пантеона на загиналите тракийци в Тракийския мемориален комплекс.

„Когато сме заедно, сме силни, рамо до рамо в добро и зло, никоя криза не може да ни победи. Даваме си клетва – никога няма да допуснем трагичната история на тракийците да бъде пренаписвана и децата ни да я забравят“, изтъкна Илияна Йотова.

В словото си вицепрезидентът подчерта, че никакви интереси – нито глобални, нито двустранни, нито национални, не се оправдание за смъртта на невинни хора. „Напоената с кръв земя помни и рано или късно дава своята присъда на онези, които са дръзнали да го допуснат“, заяви Илияна Йотова.

Вицепрезидентът подчерта, че българската държава е в дълг пред тракийските бежанци, които трябва да получат справедливост. „Аз и президентът Радев винаги при двустранни срещи поставяме въпроса за обезщетенията на тракийските бежанци. За съжаление, тази тема през последните години излезе от дневния ред на българското правителство“, изтъкна Илияна Йотова и отбеляза, че с енергията и волята на тракийците въпросът няма да бъде забравен. От своя страна, председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов благодари на президентската институция, че не изоставя въпроса за справедливостта.

„Няма нищо по-ценно от човешкия живот, от любовта към род и родина. Това ни завещаха героите, които почитаме днес – Димитър Маджаров, Руси Славов, Капитан Петко войвода“, заяви вицепрезидентът.

Илияна Йотова каза, че народ, който има памет, има и бъдеще, и разказа за инициативата „Будната България“, която вицепрезидентът започна със сънародниците ни зад граница. Всеки – деца, младежи, възрастни, може да изпрати не по-дълго от 3 минути видео, в което да разкаже или покаже как пази в душата си образа на България, макар и далеч от нея. „Убедена съм, че и потомци на тракийски бежанци, които не живеят в България, ще ни изпратят част от своята тракийска памет“, отбеляза Илияна Йотова.

По-късно през деня вицепрезидентът поднесе цветя и пред паметника на Капитан Петко войвода на едноименния гранично контролно-пропускателен пункт. Монументът, изграден по инициатива на Съюза на тракийските дружества в България със съдействието на община Свиленград, бе открит от Илияна Йотова през ноември 2019 г.

